

Dosar nr. 2r-451/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (S. Clima)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Cimpoi, I. Muruianu)

DECIZIE

21 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Ministerul Justiției împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 15 februarie 2018 Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 20,94 de lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 2500 de lei (f.d. 3-12).

Prin hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial acțiunea depusă Gheorghe Străisteanu și a fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu dobânda de întârziere în mărime de 20,94 de lei, pentru întârzierea executării deciziei definitive din 04 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău, pentru perioada 05 octombrie 2017 - 07 februarie 2018. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 69, 74-82).

La 17 mai 2018 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani, prin care a solicitata admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Gheorghe Străisteanu (f.d. 70).

Prin încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Ministerului Justiției împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani și s-a comunicat apelantului

Ministerului Justiției și reprezentantului său despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a apelului motivat până la 27 martie 2019. Totodată, s-a explicat apelantului că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Ministerul Justiției împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 98-103).

La 03 iunie 2019 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva încheierii din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel și restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea contestată (f.d. 133-134).

În motivarea recursului, recurentul Ministerul Justiției a indicat că, deși la materialele cauzei lipsesc careva probe confirmative cu privire la recepționarea de către recurent a încheierii din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la 28 martie 2019, instanța de apel a dispus restituirea apelului său, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

Recurentul Ministerul Justiției a menționat că termenul de prezentare a apelului urma a fi stabilit prin indicarea unei date calendaristice care să coincidă cu data primei ședințe. În caz contrar, în mod inexplicabil va fi determinată de către instanța de judecată data recepționării actelor de dispoziție în lipsa dovezii corespunzătoare.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea Curții de Apel Cahul, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Ministerul Justiției împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost emisă la 28 martie 2019 și a fost recepționată de Ministerul Justiției la 17 mai 2019 (f.d. 136).

Astfel, recursul declarat de Ministerul Justiției, la 03 iunie 2019, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Ministerul Justiției, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, la 15 februarie 2018 Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen

rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 20,94 de lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 2500 de lei (f.d. 3-12).

Prin hotărârea din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial acțiunea depusă Gheorghe Străisteanu și a fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu dobânda de întârziere în mărime de 20,94 de lei, pentru întârzierea executării deciziei definitive din 04 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău, pentru perioada 05 octombrie 2017 - 07 februarie 2018. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 69, 74-82).

La 17 mai 2018 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care a solicitata admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Gheorghe Străisteanu (f.d. 70).

Prin încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Ministerul Justiției împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a comunicat apelantului Ministerului Justiției și reprezentantului său despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a apelului motivat până la 27 martie 2019. Totodată, s-a explicat apelantului că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită.

Urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea 14 februarie 2019, prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Ministerul Justiției împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369, alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel declarată de Ministerul Justiției, or ultima nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și nu a prezentat apelul motivat, în termenul stabilit.

Așadar, actele cauzei denotă cert că încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Ministerul Justiției împotriva hotărârii din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost publicată la 21 februarie 2019, pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la compartimentul „Curtea de Apel Chișinău”, „Încheierile instanței”, (https://cac.instante.justice.md/ro/court-sentences?dossier_number=02-2a-2893-04022019&type=Any&apply_filter=1) și a fost expediată părților la proces prin scrisoarea din 04 martie 2019 (f.d. 89).

În circumstanțele enunțate, Colegiul denotă că materialele cauzei confirmă cu certitudine că Curtea de Apel Chișinău a respectat procedura de comunicare a actului judecătoresc (art. 100, 104 Cod de procedură civilă) și a expediat copia încheierii din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău pe adresa indicată în antetul cererii de apel depusă Ministerul Justiție - mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 2, care este sediul Ministerului Justiției.

Subsecvent, instanța de recurs menționează că conform avizului de recepție coroborat cu informația publică plasată pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track&Trace)” (<http://posta.md/ru/tracking?id=DS2035259486AS>), se atestă indubitabil că încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost recepționată de Ministerul Justiției la 07 martie 2019, ora 19¹⁶ (f.d. 91).

Reieșind din cele relatate, Colegiul atestă că cererea de apel motivată urma a fi prezentată de Ministerul Justiție în cancelaria Curții de Apel Chișinău până la 28 martie 2019, însă indicația instanței de apel nu a fost îndeplinită în termenul stabilit.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs apreciază ca nefondate alegațiile recurentului Ministerul Justiției că la materialele cauzei lipsesc careva probe confirmative cu privire la recepționarea încheierii din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, or acestea sunt contrare celor stabilite supra.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu prevederilor art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, stabilește că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor citate supra, este necesar de a menționat și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, instanța de recurs subliniază că în cazul în care instanța de judecată a stabilit un anumit termen în care trebuie efectuate anumite acțiuni procesuale impuse prin lege, partea care urmează să le execute are obligația de a îndeplini aceste acțiuni în termenul indicat în actul de dispoziție judecătoresc.

În această ordine de idei, Colegiul conchide ca fiind lipsit de suport factologic și juridic aserțiunea recurentului Ministerului Justiției precum că în cazul în care termenul de prezentare a apelului nu este stabilit prin indicarea unei date calendaristice care să coincidă cu data primei ședințe, în mod inexplicabil va fi

determinată de către instanța de judecată data recepționării actelor de dispoziție în lipsa dovezii corespunzătoare, or în prezenta speță, instanța de apel a respectat cu strictețe prevederile art. 112, alin. (3) din Codul de procedură civilă, stabilind data, precum și locul (cancelaria Curții de Apel Chișinău) până la care trebuie efectuată acțiunea procesuală, iar partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea respectivă până la data indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege.

Mai mult, Colegiul conchide că acțiunile Ministerului Justiției nu constituie decât o denegare a acestora de a-și respecta obligațiile procedurale stabilite de prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

În concluzie, Colegiul notează că CtEDO, în jurisprudența sa, promovează cu consecvență, cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanța (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, dreptul la o instanță nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției, decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea cauza Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, instanța de recurs constată că apelanta a fost obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii sale, având în vedere faptul că cadrul legal, la acest compartiment, este clar, simplu și lipsit de obscuritate. În această ordine de idei, Colegiul reține că instanța de apel a respectat dispozițiile art. 369, alin. (1), lit. a) în coroborare cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, iar argumentele recurente precum că încheierea instanței de apel din 28 martie 2019 este neîntemeiată, nu pot fi reținute, reieșind din raționamentele descrise supra.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 28 martie 2019, în cazul în care apelantul Ministerul Justiției nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale și nu a depus cererea de apel motivată în termenul stabilit de instanța, iar în consecință instanța de apel a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

Totodată, Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar

împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

De altfel, Colegiul consideră necesar a releva și prevederile art. 10 Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a 6 completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Ministerul Justiției și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ministerul Justiției.

Se menține încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan